

Scores rapportserie 2019:1

Självgenererande nyhetsjournalistik – när åsikter blir nyheter

Maria Grafström och Karolina Windell

SCORE

STOCKHOLM CENTRE FOR
ORGANIZATIONAL RESEARCH

Självgenererande nyhetsjournalistik – när åsikter blir nyheter

Maria Grafström och Karolina Windell

Scores rapportserier 2019:1
ISBN 978-91-88833-01-3

Stockholms centrum för forskning om offentlig sektor
106 91 Stockholm
www.score.su.se

Självgenererande nyhetsjournalistik – när åsikter blir nyheter

Maria Grafström och Karolina Windell

Förord

Rapporten är framtagen inom ramen för forskningsprojektet ”En nyhet blir till – ett multiaktörskap på ekonominyhetsproduktion” som finansieras av Handelsbankens forskningsstiftelse. Projektet syftar till att undersöka hur nyheter produceras i dagens kommunikationslandskap genom att särskilt fokusera på hur olika aktörer samspelar och hur de sammantaget påverkar nyheters innehåll och form. Vilka deltar i arbetet med att producera nyheter och vilka normer styr arbetet? Metodologiskt tar forskningsprojektet en multiplatsetnografisk ansats för insamling av materialet från flera aktörer som deltar i nyhetsproduktion som nyhetsproducenter.

Projektet har fokuserat den empiriska studien till Bok- och Biblioteksmässan i Göteborg i september 2016. Det innebär att projektets forskare har studerat nyhetsrapporteringen runt mässan från flera perspektiv, och denna rapport är ett resultat – bland flera andra – av detta empiriska arbete. I projektet ingår Elena Raviola från GRI vid Göteborgs universitet, Maria Grafström och Karolina Windell från Score vid Stockholms universitet och Handelshögskolan i Stockholm samt Jaan Grünberg, Daniel Lövgren, Josef Pallas och Claes Thorén vid Uppsala universitet.

Sammanfattning

I den här rapporten analyserar vi nyhetsflödet kring Nya Tidens medverkan på Bok- och biblioteksmässan i Göteborg 2016. Tidningens medverkan fick stor uppmärksamhet i både traditionella och sociala medier. Den omfattande nyhetsbevakningen väcker frågor om hur nyheter skapas och hur de hålls vid liv. När blir egentligen en händelse till en nyhet? Syftet med rapporten är därför att skapa förståelse för hur en nyhet konstrueras och hur den hålls vid liv över tid. Vi är särskilt intresserade av att förstå hur olika aktörers samspel – informationsutbyte – påverkar förutsättningarna för hur en nyhet överlever. Vi använder ett institutionellt organisationsteoretiskt perspektiv för att förstå hur normer som styr nyhetsjournalistikens innehåll och format reproduceras och förändras i utbytet mellan aktörer på det nyhetsproducerande fältet. Vår analys visar att bevakningen initialt i hög grad följde förväntade och etablerade normer för nyhetsproduktion till att över tid i högre grad vara motiverat och pådrivet av åsiktsmaterial i form av ledare, krönikor och olika typer av debatter med journalister. Nyhetsflödet kom därigenom att präglas av principen att vad andra journalisterna har att säga om det inträffade betraktades som en nyhet i sig; en utveckling som vi förstår som en självgenererande nyhetsspiral. Dels får händelsen sprängkraft av att sakfrågan relaterar till ytterst centrala principer för det journalistiska fältet – yttrandefrihetens gränser – det vill säga vem som ska och bör samt under vilka förhållanden uttrycka sig i det offentliga rummet. Dels drivs nyheten fram av att journalister får kommentera, analysera och uttrycka sina åsikter om det är rätt eller fel att Nya Tider medverkar på Bok- och biblioteksmässan och att det innehållet anses vara stoff till fortsatt nyhetsproduktion. Studien väcker frågor om vad som händer när åsiktsinnehåll blir i centrum för och motiverar att en nyhetsberättelse drivs framåt – en utveckling som kan tänkas stärkas i takt med att det journalistiska nyhetstempot ökar och resurserna minskar.

Inledning

Den 17 augusti 2016 publicerade Svensk Bokhandel en artikel om den kommande Bok- och Biblioteksmässan (hädanefter ”Bokmässan”) i Göteborg. Artikeln rapporterade att den högerextrema tidningen Nya Tider¹ skulle ges möjlighet att ställa ut i en monter på mässan. Det blev startskottet på en tidvis intensiv medierapportering som sträckte sig både fram till, under och efter själva Bok- och Biblioteksmässan. Fler än 1000 nyhetsinslag och långt fler än 5000 tweets diskuterade under 2016 tidningen Nya Tidens medverkan på Bokmässan. Den omfattande nyhetsbevakningen som denna första artikel resulterade i väcker frågor om hur nyheter skapas och hålls vid liv. När blir egentligen en händelse till en nyhetskändelse?

I den här rapporten analyserar vi med hjälp av institutionell organisationsteori det nyhetsflöde som skapades i samband med Nya Tidens medverkan på Bokmässan. Vi använder begreppet organisatoriskt fält för att förstå den journalistiska praktiken och visar hur nyhetskändelsen gick från att i början följa förväntade och etablerade normer för nyhetsproduktion till att över tid utvecklas till nyhetsjournalistik motiverad av och baserad på åsiktsjournalistik. Vårt fokus är hur nyheter blir till och vilka normer som styr nyhetsjournalistiskt arbete. Vi gör därför ingen djupgående analys av att nyhetskändelsen handlar om en högerextrem tidning. Däremot kan vi konstatera att karaktären på tidningen i sig gör att den ger liv åt den till och från ständigt pågående debatten om yttrandefrihetens gränser. När vi avslutar skrivandet av den här rapporten pågår fortfarande en debatt om yttrandefrihet i relation till Nya Tider och andra liknande aktörers medverkan på Bokmässan. På detta område finns givetvis många frågor som skulle vara relevanta att beforska vidare. Just i den här analysen är vårt fokus inte frågan om yttrandefrihetens gränser – utan vår analys riktar sig mot hur nyhetsproduktionen går till och vad som gör att något ges fortsatt närvaro i medierna.

Vi har i denna studie fokus på de traditionella, etablerade medierna – de stora dagstidningarna och Sveriges Radio samt Sveriges Televisions webbsajter (artiklar) – och lämnar därför innehåll och diskussioner i sociala medier utanför. De sociala mediekanalerna hanteras endast i vår analys då vi stöter på dem via de traditionella medierna, och då i samband med att journalister hänvisar till debatter som pågår i sociala medier.

Att nyhetsjournalistiken ger bränsle till åsiktsjournalistik – där journalister författar ledare, krönikor, kommentarer och analyser är något vi möter allt oftare i nyhetsflödet (jfr t.ex. Asp & Bjerling 2014; Asp, 2011; Strömbäck, 2004). I radions och tv:ns nyhetssändningar liksom i tidningarnas nyhetsrapportering engageras allt oftare journalister som får agera expert och som ombuds kommentera händelser som står i fokus för nyhetsrapporteringen. Åsiktsjournalistiken har därmed kommit att bli ett vanligt förekommande komplement till nyhetsjournalistiken, och som vi ska visa till och med ibland motivera och lägga grund till nyhetsjournalistiken.

I nyhetsrapporteringen om Bokmässan och Nya Tider kom analyser och kommentarer i sig att bli underlag för nyheter. Åsiktsjournalistik om Nya Tidens medverkan och frågan om yttrandefrihet kom att bli en central del av nyhetsrapporteringen. När det saknades nya händelser eller ny information om Nya Tidens medverkan på Bokmässan kom i stället åsikter, publicerade av journalister med centrala positioner på fältet för kulturjournalistik, att utgöra underlag för fortsatt nyhetsbevakning kring frågorna. Dessa journalister utgör, i kraft av sina profiler som kunniga och opinionsbildande journalister, nyckelaktörer på det

¹Nya Tider är en pappers- och nättidning som själva beskriver sig som att de ”granskar makteliten”. De vänder sig mot begreppet högerextrem. Andra aktörer som rapporterar om och granskat Nya Tider anser emellertid att tidningen är att betrakta som högerextrem, se till exempel EXPO (2016). <https://expo.se/2016/08/det-h%C3%A4r-%C3%A4r-nya-tider>

nyhetsproducerande fältet. Vårt empiriska fall visar hur nyheter produceras i samspel mellan olika nyckelaktörer, och utifrån detta diskuterar vi vilken betydelse olika journalisters positioner och roller på det nyhetsproducerande fältet har för utvecklingen av en nyhetshändelse.

Det nyhetsproducerande fältet

I den här rapporten tar vi utgångspunkt i institutionell organisationsteori och använder begreppet organisatoriskt fält för att förstå förutsättningarna för nyhetsproduktion. Fältbegreppet sätter fokus på normer och idéer som centrala förklaringar till organisationers och individers beteende (DiMaggio & Powell, 1983; Wooten & Hoffman, 2008). Kollektiva föreställningar utvecklas mer eller mindre medvetet av aktörer på ett fält över tid. Ett fält kan därför identifieras när det finns individer och organisationer som delar uppfattningen om att de arbetar inom samma område och har gemensamma idéer om hur detta arbete ska bedrivas. Vanligen talar forskningen också om att det skett någon form av professionalisering av en yrkeskår för att ett fält med gemensamma normer ska uppstå (DiMaggio, 1991).

Det journalistiska arbetet har professionaliserats över tid (Wiik, 2012), vilket blir tydligt av att det idag finns särskilda utbildningsinstitutioner – inte minst i form av Journalisthögskolor – samt yrkes- och fackförbundet Svenska Journalistförbundet. Med professionaliseringen kommer skapandet och etablerandet av vad som anses vara en ”riktig” journalist och vad som är ”god” och ”eftersträvansvärd” journalistik (t. ex. Deuze, 2005). Det finns därmed också etablerade idéer, rutiner och normer för hur det journalistiska arbetet ska utföras. Forskning visar också att nyhetsjournalistikarbete – som kan sägas karaktäriseras av stor osäkerhet – följer väl institutionaliserade rutiner och i hög grad är styrd av gemensamma idéer om vem och vad som ska bevakas och hur en nyhet ska presenteras (t. ex. Cook, 1998; Tuchman 1973). Dessa idéer kan sammanfattas i en medielogik som definierar till exempel nyhetsvärde, journalistisk berättarteknik och nyhetsformat (Schillemans, 2012; Strömbäck, 2015).

Medielogik kan förstås som en kraft som skapar en gemensam social sfär för det journalistiska nyhetsarbetet och som gör att det kan definieras som ”a recognized area of institutional life” – ett organisatoriskt fält (DiMaggio & Powell, 1983). Det betyder att medieorganisationer med sina nyhetsredaktioner och andra aktörer som deltar på fältet mer eller mindre medvetet delar gemensamma förståelser kring vad som är ”god journalistik” och hur arbetet ska genomföras.

På ett ”moget” fält – som det nyhetsjournalistiska fältet kan förstås som – är normerna väl etablerade och behöver sällan uttalas eller påminnas om (Cook, 1998; Benson, 2006). Cook (1998, s. 61) menar till exempel att ”when reporters make choices on who and what to cover and how to cover it, these choices are governed [...] by a ‘logic of appropriateness’ based on their professional and craft-related roles as journalists”. Vanliga kriterier för hur nyhetsvärde bedöms, som har identifierats av forskare, är främst att krav på närhet i tid och rum, att något är ovanligt och intressant, gärna innehåller någon form av konflikt och är underhållande, anses vara aktuellt och nytt samt passar det aktuella medieformatet (jfr ex. Strömbäck, 2008; 2015). Nyhetsberättandet följer på samma sätt vissa normer där särskilt krav på förenkling, personifiering, polarisering, dramatisering och stereotypisering lyfts fram (Strömbäck, 2008).

De normer och rutiner som yrkesutövarna och fältpraktiken styrs och struktureras utifrån är inte statiska. Normer och idéer finns endast i den utsträckning som det finns fältaktörer som genom sitt arbete återskapar och etablerar dessa. Över tid kan de därför både förstärkas och bli mer institutionaliserade eller utmanas och förändras. Forskning har visat en rad olika sätt genom vilket etablerad fältpraktik förändras. Vanliga förklaringar handlar om att detta sker endera

genom mer radikala, ofta externt initierade, processer eller genom inkrementella – knappt syn- eller märkbara – förändringar, ofta interna processer (Schneiberg, 2007). Radikala förändringar handlar ofta om någon form av chock eller oväntad händelse som stöper om förändringarna, skapar oordning och kaos på fältet (t.ex. Hoffman, 1999; Hoffman & Ocasio, 2001; Meyer et al., 2005), medan inkrementell förändring sker långsamt över längre tidsperioder (t.ex. Scott et al., 2000; Zietsma & Lawrence, 2010). Både nya aktörer och ny teknik har lyfts fram som centrala faktorer för att initiera och skapa fältförändring (Grafström & Windell, 2012; Sauder, 2008).

Digitaliseringen av dagens medielandskap är exempel på hur ny teknik bidrar till att strukturera om fältet och hur den förändrar den nyhetsjournalistiska praktiken (t. ex. Karlsson, 2015; Nygren & Wadbring, 2013; SOU, 2015; 2016). Det handlar om att nyhetsredaktioner omorganiserar, förutsättningarna för journalistiskt arbete förändras och nya aktörer träder in på det etablerade fältet, vilket i sin tur kan bidra till konflikter och debatter om hur nyhetsjournalistik borde bedrivas. I takt med att nyhetsarbetet idag sker allt mer på webben förändras även medielogikens innehåll. Etablerade normer om nyhetsvärde, berättarteknik och vem som anses vara journalist är alltså under omförhandling (Deuze & Witschge, 2018). Med utgångspunkt i denna förändring undersöker vi i denna rapport hur normer om nyhetsvärde och berättarteknik inom det nyhetsproducerande fältet påverkar hur en nyhet blir till och utifrån vilka mekanismer och aktörer den hålls vid liv. Frågorna vi ställer oss är: Hur hålls en nyhet vid liv? Vilka element driver nyhetsberättelsen framåt? Vilka aktörer har centrala roller i att ge en nyhet förnyad energi?

Syftet med rapporten är därmed att illustrera och belysa hur en nyhet konstrueras och hålls vid liv i genom ett samspel av aktörers informationsutbyte. Som vi kommer att visa genom berättelsen av skeendet runt Nya tider och Bokmässan följer nyhetshändelsen initialt etablerade normer för nyhetsproduktion, men efter hand är det nyhetsproducenterna själva som håller nyheten vid liv genom att bevaka och rapportera varandras bevakning, och inte minst genom att plocka upp åsiktsartiklar och låta dessa utgöra grund för nyheter. Det är denna utveckling som vi här förstår som en självgenererande nyhetsspiral.

Metod

Händelsen med och diskussioner kring Nya Tidens medverkan vid Bokmässan – och den relativt sett långa period som detta florerade i nyhetsflödet erbjöd möjligheter för oss att följa hur en och samma händelse utvecklas i nyhetsflödet över tid. Vi har kombinerat en innehållsanalys av publicitet om händelsen med intervjuer med centrala aktörer i skapandet av detta nyhetsflöde.

Innehållsanalysen inkluderar samtliga nyhetsartiklar (papper och webb) som publicerades i svenska tryckta medier (inkluderade i Mediarkivet) från den första artikeln 17 augusti 2016 fram till och med den 31 december, 2016. De artiklar som har inkluderats innehåller både ordet Bok- och Biblioteksmässan och/eller Bokmässan samt Nya Tider. I de fall det har funnits dubletter i form av samma artikel (t. ex. på webben och i papperstidningen) har endast en av dessa inkluderats. TT-notiser eller andra artiklar som har publicerats i ett större antal lokalmedier har dock inkluderats var och en. Det totala antalet artiklar är 873 artiklar och dessa har samtliga kodats i syfte att identifiera antalet nyhetsartiklar respektive åsiktsartiklar och hur dessa två olika breda artikelkategorier har förhållit sig till varandra.

Genom innehållsanalysen identifierade vi också totalt 31 personer som uttalade sig i nyhetsflödet på ett sådant sätt att deras medverkan kom att driva nyhetsberättelsen framåt genom att resultera i fler nyhetsinslag. Av dessa 31 personer valde vi ut nio personer som

intervjuades om nyhetshändelsen och i synnerhet hur och varför de själva hade agerat genom att skriva krönikor, nyhetsartiklar, blogginlägg eller låta sig intervjuas om Bokmässan och Nya tider. Intervjupersonerna var en blandning av journalister, chefer för kultursidor och kulturdebattörer. Utöver dessa intervjuer som huvudsakligen utfördes under Bokmässan, observerade vi och lyssnade på innehållet i flera panelsamtal och debatter under Bokmässan, där frågan om Nya tider eller Bokmässans agerande fördes upp.

Under dagarna för Bokmässan följde vi också kontinuerligt nyhetsflödet om Bokmässan och Nya tider i tryckta, digitala samt etermedia och Twitter för att skapa en bild av hur nyheten utvecklades genom ny information eller olika aktörers uttalande. Detta gav oss en möjlighet både att se hur vissa panelsamtal och debatter under Bokmässan genererade nytt nyhetsmaterial under dagen eller till kommande dag. Det gav oss också en insyn i hur våra intervjupersoner var aktiva i det pågående nyhetsflödet.

Nyheten om Nya Tider och Bokmässan – två faser

Nyheten om Nya Tidars medverkan vid Bok- och Biblioteksmässan i Göteborg fick i början av hösten 2016 stor spridning. Det som började som en artikel i Svensk Bokhandels egen tidning kom snart att återrapporteras i alla stora och mindre medier i Sverige. Nyhetsberättelsen kom att fortsätta diskuteras långt in på hösten 2016, men var framför allt omdebatterad månaden före, under och månaden efter att Bok- och biblioteksmässan ägde rum.

Nyhetsberättelsen kan förstås som pågående över två olika faser – en första fas där nyhetsproduktionen är händelsedrivna och en andra fas där nyhetsproduktionen i huvudsak är åsiktsdriven. Den *första fasen* innefattar perioden från den 17 augusti och fram till runt den 7 september (se diagram 1). Under denna fas går det att urskilja tre tydliga händelser som under några korta dagar genererade mycket nyhetsinnehåll; den första händelsen (information om att Nya Tider ska medverka på Bokmässan sprids) startade den 17 augusti och genererade nyheter fram till den 19 augusti; den andra händelsen (Bokmässan meddelar att Nya Tider inte får ställa ut på Bokmässan) startade sedan den 19 augusti och var grund till nyhetsinlägg fram till och med den 31 augusti; och den tredje händelsen (Bokmässan ändrar beslutet och meddelar att Nya Tider får ställa ut) ägde rum den 31 augusti och behandlades mer eller mindre som något nytt att rapportera och diskutera fram till runt den 21 september – en dag före Bokmässans start.

Åsiktsjournalistiken spelade en central roll redan under denna första fas, men det är först när själva mässan äger rum och tiden därefter som åsiktsinnehåll blir dominerande – och i sig underlag för nyhetsrapportering. Den *andra fasen* påbörjas därför när Bokmässan äger rum och pågår sedan över Bok- och biblioteksmässans intensiva dagar och resten av året 2016 (diagram 1).

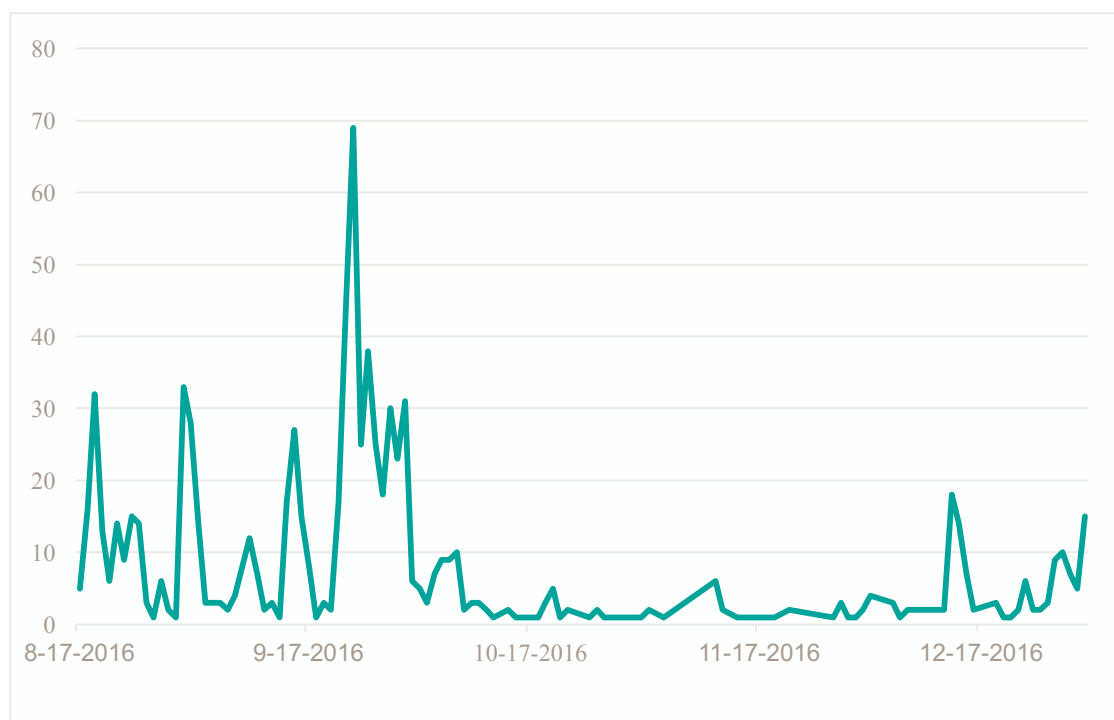

Diagram 1. Antalet analyserade artiklar över tid. Baserat på sökning i Mediarkivet (tryckta medier) på "Nya Tider" i kombination med "Bok- och biblioteksmässan"/Bokmässan från 17 augusti, 2016 till 31 december, 2016.

Fördelningen i antal artiklar som är nyhetsmaterial respektive någon form av åsiktsmaterial förändras över tid (diagram 2, fördelning per månad). I den första fasen (från 17 augusti fram till den 20 september) – då nyheterna främst var händelsestyrda – utgör åsiktsmaterialet knappt en tredjedel (31 procent) av det totala antalet artiklar, medan det utgör knappt hälften (47 procent) av det totala antalet artiklar under nyhetsberättelsens andra fas.

Under fas två (från 21 september till slutet av året) ökar också en annan typ av artiklar – nämligen de som är nyheter men som baseras på någon form av åsiktsmaterial på temat – *nyhet om åsikt* (diagram 3, fördelning per månad). Det kan handla om en debatt i Aktuellt studio (ofta mellan just två journalister) till att en debattartikel plockas upp och skapar nyhetsrubriker på nyhetsplats. Under fas 1 var andelen nyhetsartiklar som baserades på någon form av åsiktsmaterial knappt en tiondel (nio procent) av det totala antalet nyhetsartiklar medan motsvarande andel under fas 2 var en tredjedel (32 procent).

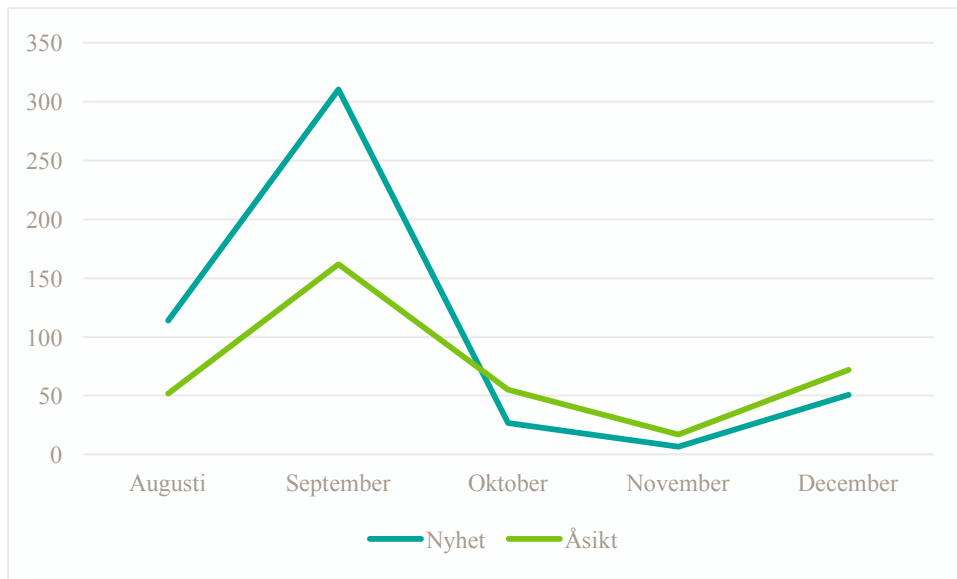

Diagram 2. Fördelning av antalet nyhetsartiklar respektive åsiktsartiklar (ex. ledare, krönikor och debattartiklar) – baserat på det totala antalet kodade artiklar.

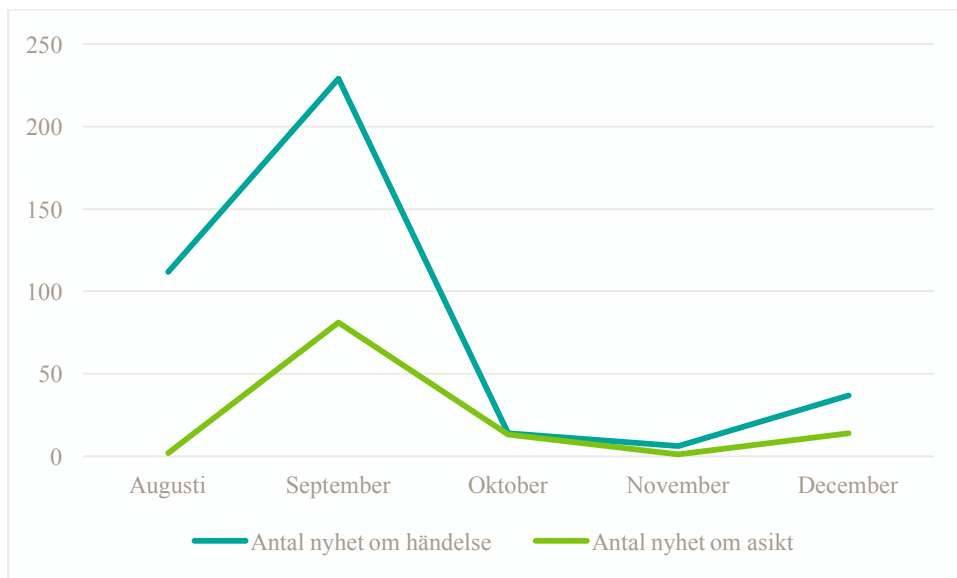

Diagram 3. Fördelning av antalet nyhetsartiklar som baseras på någon form av händelse respektive tidigare publicerat åsiktsmaterial (ex. ledare, krönikor och debattartiklar). Grafen inkluderar enbart de artiklar som har identifierats som nyheter (alla åsiktsartiklar är exkluderade).

Fas I: Händelsedrivna nyhetsjournalistik

Denna första fas kännetecknas av nyheter som bygger på väletablerade normer om vad som gör något till en nyhet. Den här fasen präglas av att det kommer ny information – något nytt äger rum – vid tre tillfällen. Vid varje tillfälle är den nya informationen av karaktären att det går att skriva fram en tydlig konflikt mellan två parter – Nya Tider respektive Bokmässan – men kanske ännu viktigare är att händelsen som sådan kretsar kring ett av de mest centrala värdena inom det nyhetsproducerande fältet: frågan om yttrandefrihetens gränser.

Att informationen om att Bokmässan tillåter Nya Tider som utställare får sådan sprängkraft handlar om att den tangerar en fråga som är ytterst central för det nyhetsproducerande fältet –

vem som ska, bör och under vilka förhållanden får uttrycka sig i det offentliga rummet. Redan när nyhetshistorien rullar igång finns det många journalister och andra som uttrycker åsikter och debatterar frågan i nyhetsmedierna. Nyheten får därmed redan från start extra kraft av att journalister väljer att diskutera gränserna för yttrandefriheten utifrån fallet Bokmässan och Nya Tider. I viss mån går det att skönja att diskussionen på den mediala arenan också blir ett tillfälle för journalister att profilera sig gentemot varandra och visa upp sig som företrädare och försvarare av yttrandefriheten om än med olika argument. Nyheten får därmed en viss injektion från start av åsiktsjournalistiken, men i första hand kan vi förstå nyhetsspridningen utifrån att det vid tre tydliga tillfällen tillkommer ny information som skapar underlag för nyhetsrapportering.

Händelse 1 (17-19 aug, 2016): Nya Tider som utställare på Bokmässan

I den första fasen kännetecknas nyheterna av förväntad, traditionell nyhetsjournalistik. En journalist, Lars Schmidt, på Svensk Bokhandel får ett anonymt tips med information om att den högerextrema tidningen Nya Tider ska ställa ut på Bokmässan. Journalisten gör en nyhetsvärdering och inser att här finns en berättelse som är värd att berätta. Schmidt, berättar i vår intervju att han förstod att det kunde bli något stort av det – att det borde finnas ett intresse kring frågan och särskilt eftersom Bokmässans tema detta år var just yttrandefrihet. Han bestämde sig därför att ”klä den i en journalistisk dräkt”, bland annat genom att göra några intervjuer.

På grund av frågornas karaktär resonerar Schmidt att det är något som vid för Bokmässan bör tillfrågas om och han tar kontakt med vd Maria Källsson. Schmidt beskriver det som om att Maria Källsson inte verkade ha förberett sig inför telefonintervjun – trots att han hade förklarat sitt ärende för en av hennes kollegor innan och hon alltså hade getts möjlighet till det. Samtidigt säger Schmidt att hon var tydlig i sitt svar i artikeln – som fick rubriken ”Högerextrem tidning ställer ut på Bokmässan” (Svensk Bokhandel, 17 augusti, 2016) – som bland annat formulerades enligt följande:

Vår policy generellt är att alla måste få göra sin röst hörd oavsett åsikt. Det är själva essensen i yttrandefriheten. Men vi tillåter inte att utställarna använder plattformen på ett sätt som strider mot mänskliga fri- och rättigheter, säger Bok & Biblioteks vd Maria Källsson (Svensk Bokhandel, 17 augusti, 2016).

Monterprogrammet hade varit offentligt sedan det publicerades under våren 2016 och sedan dess har det därmed varit känt att Nya Tider är en bland andra utställare i listan. Men det är först i samband med att Svensk Bokhandel skriver artikeln som informationen får spridning och blir allmänt känd. Schmidt förklarar vidare i vår intervju att han misstänkte att det kunde bli ”bråk” kring frågan, något som gjorde det ytterligare viktigt att göra informationen känd:

[Maria Källsson] får frågor som har att göra med tryckfrihet, en högerextrem tidning är insläppt i värmen här. Hela deras ... de ingår ju i koncernen Svenska Mässan och de är ju j-vligt rädda om sitt varumärke, sitt namn. Det kan bli en tung fråga. [Men] jag anade inte till närmelsevis vidden av detta (intervju med Lars Schmidt 160922).

Artikeln i Svensk Bokhandel spreds snabbt i andra medier. De flesta skrev korta referatliknande texter där de återupprepade vad Svensk Bokhandel hade skrivit. Några få, större medier utvecklade innehållet och lät även andra röster komma till tals. Göteborgs-Posten (2016a) var en av de tidningar som tog nyhetsinnehållet längre och under rubriken ”Påstådd högerextrem

tidning ställer ut på Bokmässan” lät tidningen även chefredaktör för Nya Tider, Vávra Suk, uttala sig.

Dagen efter Svenska Bokhandels publicering kom de första reaktionerna från människor och grupper som ansåg att Nya Tiders medverkan var problematisk. P1 Kultur/Kulturnytt publicerade en webbartikel med rubriken ”Protester mot Nya Tiders medverkan på Bokmässan”. I artikeln hänvisas till ”sociala medier” där ”flera opinionsbildare och andra mässdeltagare” ifrågasätter tidningens medverkan. De har gjort en intervju med serietecknaren Lina Neidestam som meddelar att hon skulle ha medverkat på mässan, men att hon nu väljer att bojkotta den (Sveriges Radio 2016). Journalisten Petter Larsson på Aftonbladet skrev en av de första – bland de många som skulle följa – kommentarerna om händelsen. Larsson är mycket kritisk till Nya Tiders medverkan och anser att Bokmässan har missförstått vad som är yttrandefrihet (Aftonbladet 18 augusti, 2016).

Samma dag, 18 augusti, men senare på eftermiddagen publicerar Göteborgs-Posten (2016b) en ny artikel med rubriken ”Flera aktörer bojkottar Bokmässan”. Största delen av artikeln handlar om att tidningen *Djungeltrumman* meddelar att de bojkottar mässan och ställer in den förfest som de återkommande har brukat anordna samt alla övriga aktiviteter planerade i och med mässan. Chefredaktör Maria Kopp förklarar beslutet i ett mejl till Bokmässan som Göteborgs-Posten publicerar:

Efter beskedet om att Nya Tider ska ställa ut på årets Bokmessa måste vi avstå från fortsatt samarbete med er. Eftersom *Djungeltrumman* arbetar för alla människors lika värde och mot rasism och främlingsfientlighet, vill vi inte sammankopplas med Nya Tider på något sätt.

I vår intervju med Kopp förklarar hon att de spred information om bojkotten på tidningens hemsida och i de sociala mediekanaler som de är aktiva i (intervju Kopp 160923). Göteborgs-Posten, förklarar Kopp, var snabba att hitta och göra något av informationen – redan en timme efter att de hade offentliggjort bojkotten ringde en journalist från Göteborgs-Posten upp och ville ställa frågor. Det fanns alltså ett tydligt intresse från journalister att rapportera kring de reaktioner som kom i samband med nyheten om Nya Tiders medverkan.

Dessa två första dagar av publicitet om Nya Tiders medverkan innehåller förväntade ingredienser i hur en nyhet skapas enligt de normer och rutiner som är etablerade på det journalistiska fältet. Det är framför allt de större medierna (Sveriges Radio, SVT och Göteborgs-Posten) som adderar innehåll till den nyhet som Svensk Bokhandel presenterade i den första artikeln. Det handlar först om att låta representanter för Bokmässan uttala sig ytterligare, men också att ge utrymme för Nya Tiders chefredaktör Vávra Suk, den journalist på Expo som har skrivit om Nya Tider – Jonathan Lehman – samt så småningom reaktioner från kritiska personer som väljer att hoppa av Bokmässan. Varje nytt uttalande – särskilt när någon aktör väljer att bojkotta – skapar underlag för en ny artikel.

Redan i denna första fas – de två första dagarna av nyhetsrapportering – är det tydligt att opinionsbildares åsikter är nyhetsgenererande. I denna första fas handlar det främst om att medier rapporterar om att opinionsbildare på sociala medier är upprörda över Bokmässans beslut att låta Nya Tider medverka. Några av våra intervjupersoner ger uttryck för viss förvåning över att nyheten om Nya Tiders medverkan fick så stor uppmärksamhet och spridning. Flera av dem har noterat att Nya Tider även något år tidigare har varit anmälda till Bokmässan, men att det har gått obemärkt förbi. Vávra Suk bekräftar också i vår intervju med

honom att Nya Tider var anmälda till Bokmässan 2013 men att tidningen vid det tillfället beslutade att inte medverka. Schmidt menar i vår intervju att just kombinationen Nya Tider och Bokmässans tema för 2016 – yttrandefrihet – gav extra sprängstoff till frågan under 2016.

Händelse 2 (19-31 aug, 2016): Bokmässan säger nej till Nya Tider

Två dagar efter Svensk Bokhandels publicering, den 19 augusti 2016, meddelar vd Maria Källsson att de har ändrat sig och nu beslutat att Nya Tider inte är välkomna till en monterplats på Bokmässan. I ett pressmeddelande förklarar Källsson beslutet och hänvisar till att Bokmässan har lyssnat på kritiken som har kommit kring att låta Nya Tider ha en monterplats.

– Vi har lyssnat på besökares, författares och partners starka reaktioner. Vi måste ta detta på allvar och backa ett steg och fråga oss om vi fattat rätt beslut. Då har vi kommit fram till att inte upplåta plats åt Alterna Media/Nya Tider på Bokmässan, säger Maria Källsson, vd Bok & Bibliotek.

Bokmässans ändrade inställning ger bränsle till att fortsätta tillföra nytt innehåll till det nyhetsflöde som flera av våra intervjuade journalister annars menar antagligen hade tagit slut här. Den journalistiska nyhetsvärderingen i samband med denna andra händelse är därför främst Bokmässans agerande och det faktum att vd Källsson uttryckt sig så tydligt och självklart tidigare gör att det ändrade beslutet blir extra intressant att rapportera om. Att gå från ett så – tillsynes – underbyggt ja till ett magkänsla-nej matchar väl med medielogikens krav på ”avvikande” och ”övertäckande”. I vår intervju med Aftonbladets kulturchef Åsa Linderborg förklarar hon hur Bokmässans tveksamma inställning skapade underlag för att fortsätta berättelsen i medierna:

För att det är första gången faktiskt som vi har nazister på Bokmässan eller folk som visar att de är nazister, det är absolut första gången. Det som gör att det blev så omdebatterat var ju också att Svenska mässan inte, eller Bokmässan, inte visste hur de skulle hantera det här. Jag hade gått med på vilket beslut som helst bara de hade kunnat förklara för oss (intervju Linderborg 160923).

Även Schmidt på Svensk Bokhandel resonerar kring Bokmässans hantering och förklarar att:

... fram till torsdagen [19 augusti] så var det ju som det var, inte så himla mycket, och det hade nog inte blivit så mycket mer. [...] Jag tror det räckte och en del tyckte det var förj-vligt, en del tyckte det var okej, men att de, de kör den stilen att, okej jag håller inte med men det är ändå som det är. Inga stora förlag tänkte ju hoppa av, det fanns ju inte sånt (intervju med Schmidt 160922).

Ett nytt beslut – en ny händelse – i en redan pågående nyhetsberättelse ger något att rapportera vidare om. Den berättelse som redan pågår har också ögonen på sig och är enklare att fortsätta berätta än att påbörja något helt nytt. På det journalistiska fältet togs Bokmässans beslut därför emot med öppna armar och en ny våg av nyheter med rubriker som ”Nya Tider får inte ställa ut på Bokmässan” (Göteborgs-Posten 2016c). I artikeln i Göteborgs-Posten kommenterar Källsson beslutet med att ”det har varit svåra dagar, svåra diskussioner och svåra beslut, men vi har omprövat vårt beslut och kommit till slutsatsen att vi måste lyssna på våra besökare, författare och partners som haft starka reaktioner.” Källsson hänvisar också till vikten av att ibland gå på sin ”magkänsla” – beslutet att inte låta Nya Tider ställa ut känns rätt.

Trots att nyheten om Nya Tidens medverkan på Bokmässan fick bred spridning de första två dagarna (händelse 1) och gav underlag till att några av mässans planerade deltagare annonserade att de nu kommer att bojkotta mässan och till någon debattartikel (främst den av Larsson i Aftonbladet) var det sammantaget en betydligt mindre uppmärksamhet jämfört med vad som följde efter Bokmässans ändrade beslut. Denna andra nyhetshändelse spreds inte bara brett i många medier, utan gav upphov till en rad krönikor och kommentarer från journalister samt debattartiklar av andra skribenter. Redan här i den första fasen utvecklas därför två spår i publiciteten om Bokmässan – det ena handlar om att informera om Bokmässans beslut (vissa stora medier gör egna intervjuer med centrala personer medan det stora flertalet refererar andras artiklar och mer eller mindre vidarebefordrar Bokmässans beslut) och det andra handlar om kommentarer, och krönikor på temat. Den offentliga debatten kom att föras framför allt på kultursidor, av kulturjournalister och kulturutövare. Debatten tog i hög grad avstamp i Bokmässans agerande – alla debattörer verkade vara rörande överens om att frågan var illa skött av Bokmässan – och hur detta relaterar till stärkt eller försvagad ställning för yttrandefriheten. Den samlade bilden visar också på stora meningsskiljaktigheter kring vad som är yttrandefrihet och hur den bäst utövas, i det här fallet av en privat aktör som Bokmässan.

Jonas Kihlander på UNT publicerade till exempel en kommentar med rubriken ”Tanklöst från första början” på kvällen samma dag som Bokmässan offentliggjorde det ändrade beslutet. Kihlander riktar hård kritik mot Bokmässan och menar att beslutet var väntat, men att hanteringen av frågan avslöjar hur ogenomtänkt Bokmässans agerande var. Kihlander skriver:

Det märkliga är hur det hela har gått till. Hur gick egentligen diskussionen när man tyckte att det var en bra idé, kanske rentav en poäng i sig med tanke på årets tema: yttrandefrihet, när man upplät plats åt Nya tider? Vad trodde de egentligen? Att förvänta sig negativa reaktioner torde varit givet, likaså att ha en bra förklaring i beredskap. (UNT 2016)

Mats Skogkär på Sydsvenskan riktar även han tuff kritik mot Bokmässans agerande – men av precis motsatta skäl som de som Kihlander anger – och skriver i ledaren ”Mässfall för yttrandefriheten” att ”[p]å en mässa som säger sig värna yttrandefriheten borde det vara en viktig princip att även åsikter som är obekväma, till och med stötande, ska vara tillåtna” (Sydsvenskan 2016). Karin Olsson på Expressen skriver i samma anda att Bokmässan ”schabblade bort sin linje” och menar att beslutet endast ger Nya Tider möjlighet att hävda censur. Olsson avslutar sin text med att konstatera:

Så beklagar, Bokmässan! Ni lyckades ge de högerextrema propagandisterna största möjliga uppmärksamhet och martyrstatus. (Expressen 2016a)

Den 23 augusti sänder Studio Ett i P1 ett inslag om Nya tider: ”Delade åsikter om Nya Tider på Bokmässan”. Inslaget påannonseras med att det blossat upp en debatt om yttrandefrihetens gränser. Bakgrunden sägs vara de uppmärksammade turerna kring den högerextrema tidskriften Nya Tidens vara eller icke vara på mässan. I inslaget får Eric Rosén, före detta chefredaktör på dåvarande Politism och Alice Teodorescu, politisk redaktör och chef för Göteborgs-Postens ledarredaktion uttala sig om det inträffade. De representerar två olika ståndpunkter, där Teodorescu argumenterar för att det är fel eftersom detta enbart bekräftar Nya Tidens tes om att det förekommer censur från etablissemangen, medan Rosén anser att beslutet i sak är rätt eftersom det inte är en rättighet att få finnas med på mässan. Diskussionen dem emellan kom även att handla om Bokmässans sätt att argumentera för att först ha låtit Nya Tider få en plats, för att sedan ändra det beslutet.

Andra kritiska journalistiska röster kring Bokmässans agerande hörs till exempel i Expressens ledare där skribenter skriver att man inte bör använda sociala medier som beslutsunderlag – något som Bokmässan nu verkar ha gjort (Expressen 2016b). Journalisten och krönikören Ulrika Knutson är kritisk och uttrycker att Bokmässan saknar principer och leker följa-John-leken för att på det sättet undvika bråk (Göteborgs-Posten 2016d). Nya Tider (2016) kommenterar själva beslutet med ett inlägg där de utmålar Bokmässan som ”årets största hycklare”. Fler journalister väljer att publicera ledare och kommentarer med liknande budskap under dagarna som följer samtidigt som även andra röster gör sig hörda genom att skriva debattinlägg.

Vid denna andra händelse ges journalisternas eget tyckande större utrymme i rapporteringen. Nu handlar det inte bara om att hänvisa till åsikter uttrycka på sociala medier. Sverige Radio bjuder till in journalister till i studion för att kommentera, debattera och reflektera över debatten om Nya Tider, vilket följer samma principer som kan observeras i tidningarnas publicitet – nämligen principen om att vad andra journalisterna har att säga om det inträffade är en nyhet i sig.

Händelse 3 (31 aug-21 sept, 2016): Bokmässan ändrar sig igen

Den 31 augusti – drygt 10 dagar efter att Bokmässan meddelat att Nya Tider inte får ställa ut – meddelar de på nytt ett ändrat beslut: Nya Tider tillåts återigen att medverka på Bokmässan. Bokmässans vd Källsson hänvisar till att det ingångna avtalet med Nya Tider inte går att bryta. De första rubrikerna kommer från Göteborgs-Posten - ”Nu får Nya Tider ställa ut på Bokmässan - igen” och Göteborgs-Posten (2016e) ställer i sin intervju med Källsson frågan ”När kommer ni att bestämma er egentligen?” Källsson svarar att:

- Det är en bra fråga. Det här har varit en lärorik process. Vårt senaste och yttersta besked är att vi får förhålla oss till den juridik och det som står i avtalet, säger Maria Källsson till GP, och fortsätter;
- Vi har vissa juridiska förväntningar på oss som vi måste uppfylla. Vi måste delge Nya Tider en monterplats. Nu har det juridiskt prövats.

Med anledning av Bokmässans annonserade beslut sänds igen ett inlägg i P1:s Kulturlyst. I inslaget får både Bokmässan och Nya Tider uttala sig. Bokmässan återupprepar budskapet att det efter en juridisk prövning visar sig att avtalet med Nya Tider inte går att säga upp och att de därför får medverka. I inslaget får även chefredaktören Vavra Suk uttala sig och han påannonseras av programledaren med följande ord ”Vavra Suk, chefredaktör för Nya Tider, ställer inte upp på att hans tidning kallas högerextrema utan kallar den oberoende.” Detta i sig avspeglar den senast tidens debatt som också kommit att handla om hur Nya Tider ska tituleras. Suk som får sista ordet i inslaget säger – ”Det här hade vi på känn. När vi tittade på avtalet var det uppenbart att Bokmässan knappast kunde göra något annat. Men jag är väldigt glad att yttrandefriheten har vunnit.”

Frågan om Nya Tidens vara eller icke vara på Bok- och Biblioteksmässan samt hur detta kan förstås i relation till frågor om yttrandefrihet var redan på journalisternas dagordning: Flera hade redan skrivit en krönika eller kommentar tidigare om händelsen och kunde nu enkelt fortsätta berättelsen utifrån sitt perspektiv. Karin Olsson, kulturchef på Expressen, skrev redan samma dag en krönika med rubriken ”Grattis Bokmässan, nu är farsen komplett” (Expressen 2016c). Genomgående för de ledare och kommentarer som skrevs i samband med denna tredje

händelse är att Bok- och Biblioteksmässans agerande analyseras och debatteras i än högre grad. Mats Olofsson på Västerbottens-Kuriren (2016) avslutar sin krönika med att konstatera att:

I formell mening har inget hänt med yttrandefriheten i Sverige. Men självfallet är det illavarslande att kampanjer på sociala medier får oroliga ansvariga för en mäsas som just ska diskutera yttrandefriheten att vilja inskränka antalet röster och åsikter.

Branschtidningarna Dagens Media och Resumé publicerar varsin mer sammanfattande artikel om turerna – båda med vinkeln om att Bokmässan får stark kritik för sitt agerande. Resumé (2016) sätter rubriken ”Bokmässan kovänder – sågas för sin hantering” och Dagens Media (2016) ”Bokmässan ändrar sig igen – med kritikstorm som följd”.

Kritiken mot Bokmässan tar sig nu uttryck i mer än att bara konstatera att de saknar riktlinjer och att de har agerat ogenomtänkt. Juristen och skribenten Mårten Schultz skriver i en kommentar i Svenska Dagbladet (2016a) att Bokmässans juridiska argument ”förbryllar” och anser att det låter ”märkligt” att det inte går att ta sig ur avtalet med Nya Tider. Det som Schultz är mest förvånad över är dock det faktum att avtalet och den juridiska biten verkar ha kommit som en överraskning för Bokmässan:

Kollade ingen hur avtalet var skrivet innan beslutet om att porta Nya Tider fattades?
Funderade ingen över att yttrandefriheten inte är en fråga om bara etik, utan även om juridik? (Svenska Dagbladet 2016a)

Lars Schmidt – som skrev den första artikeln och gjorde den första intervjun med vd Maria Källsson intervjuar nu också Svenska Mässans koncernchef och mässans styrelseordförande, Carin Kindbom och ställer frågan om hon verkligen har fortsatt förtroende för Bokmässans ledning (Svensk Bokhandel 2016b). Kindbom meddelar att Källsson har fullt stöd – det blir en kort artikel med rubriken ”Svenska Mässan: ”Vi har fullt förtroende””.

De flesta artiklarna – även åsiktsinnehållet – publicerades i samband med Bokmässans ändrade beslut. När sedan Bokmässan stod fast vid det sista meddelade beslutet blev det svårt att hålla liv i den mediala berättelsen och det blev tyst om frågorna under en kort period inför Bok- och biblioteksmässan öppnande i slutet av september med undantag för ett par händelser som skapade mindre medial uppmärksamhet.

Fas 2: Åsiktsdriven journalistik – åsikter blir grunden för fortsatt nyhetsrapportering

Under den andra fasen som varar runt den 8 september till den 31 december, 2016 får nyheten i första hand energi av journalister som rapporterar om vad andra journalister tycker. Det utvecklas en självgenererande spiral av nyheter. I denna fas finns inte på samma sätt tydliga externa händelser som driver på nyhetsflödet. Däremot kan vi tala om att det äger rum interna händelser på det journalistiska fältet som skapar underlag för fortsatt nyhetsbevakning.

Efter att Bokmässan meddelat den 31 augusti att Nya Tider – på grund av svårigheten att säga upp det redan ingångna avtalet – får ställa ut på mässan kommer egentligen ingen ny händelseinformation. Utifrån idén om att nyhetsjournalistiken sker i relation till att något ”händer” skulle den mediala berättelsen om Nya Tidens medverkan på Bokmässan ebba ut bristen på bränsle – ny information – skulle göra att berättelsen inte kan hållas vid liv.

Samtidigt är det under Bokmässans fyra intensiva dagar och tiden direkt därefter som medieinnehållet kring Nya Tider och Bokmässan är som störst. Journalisterna rapporterar under

mässdagarna om Nya Tidens närvaro och diskuterar hur väl det rimmar med det årets tema – yttrandefrihet. Under det att mässan pågår publiceras en stor andel åsiktsartiklar – ledare, krönikor och kommentarer, fortsatt främst skrivna av kulturjournalister (se diagram 2). Frågorna om yttrandefrihetens gränser får i hög grad illustreras med hjälp av Bokmässans ambivalenta hållning gentemot Nya Tider och årets tema för mässan kom i medierna i hög grad att handla just om den problematiken – snarare än yttrandefrihetsfrågan i ett bredare, mer internationellt perspektiv.

Sveriges Radios kulturchef Mattias Hermansson sänder till exempel från mässgolvet under Bokmässans första dag. På frågan vad som märks av turbulensen kring Nya Tider konstaterar han att:

... inte mycket alls faktiskt. Jag gick nyss förbi Nya Tidens monter, och det var tämligen stillsamt. Man kan kanske se det som ett symptom möjligen att den här debatten handlar om något mycket större, som ligger högt ovanför just den här tidningen på just den här mässan. (Sveriges Radio 2016)

Kulturchefen får av Sveriges Radios programledare Mona Masiri därefter uppgiften att redogöra för debatten och ståndpunkterna, och summerar det hela med att det dels handlar om yttrandefrihet och demokrati, dels om hur stora privata aktörer använder sitt inflytande i offentligheten. Efter hand släpps Bokmässans vd Maria Källson in, och hon kommenterar det inträffade med att hon är självkritisk till det inträffade:

Efter det första beslutet, att låta dem vara med, så fick vi många förfrågningar där media frågade hur vi tänkte. Det var en ryggmärksreflex, vi står bakom det fria ordet och är en tillåtande arena där många röster kan få höras. Men vi fick omfattande reaktioner på detta och det var kanske inte omfattningen utan innehållet på dessa [...] som fick oss att agera.

Det rapporteras också i medierna om aktiviteter som planeras och genomförs under Bokmässan. Den 15 september skriver till exempel Nyhetsbyrån TT (2016) att "Bokmässan diskuterar sitt agerande" under ett extrainsatt seminarium på söndagen under mässan med rubriken "Vem får ställa ut på Bokmässan?". Flera ledande kulturjournalister, ledarskribenter och en journalist från Expo ska delta tillsammans med Bokmässans vd Maria Källsson. Samma dag rapporterar bland annat Dagens Nyheter (2016) om att Svenska Förläggarföreningen planerar en aktion mot rasism på Bokmässan. Föreningen har beslutat att trycka upp och dela ut 2500 tygkassar med texten "Bokälskare mot rasism" (med en bild av Elin Ekman). Handlingen ska, enligt Kristina Ahlinder, direktör för föreningen, symbolisera att dess medlemmar "står upp för grundläggande värden som upphovsrätt, tryckfrihet och yttrandefrihet" men också "markera väldigt tydligt mot rasism."

Flera initiativ följde på dessa och rapporterades löpande i medierna – både inför och ibland även efter att de hade genomförts. Aktiviteterna i sig blev underlag för debatt. Till exempel blev Svenska Förläggarföreningens initiativ med tygkassarna starkt ifrågasatt av vissa journalister som ansåg att det var ett lamt sätt att protestera mot Nya Tidens medverkan. En av de främsta kritikerna till Svenska Förläggarföreningens initiativ var journalisten Lisa Bjurwald. Hon deklarerade själv i en debattartikel i Expressen den 22 september att hon bojkottar Bokmässan och menar att Nya Tidens medverkan på Bokmässan kan förstås som att nazismen välkomnas in i "kulturens finrum" (Expressen 2016d). Bjurwald menade att initiativet med tygpåsar är både ansvarslost och ryggradslöst.

Den här fasen präglas också av att omfattande åsiktsinnehållet i sig blir grund för nyheter. Journalisternas tyckande – i ledare, krönikor och kommentarer – anses alltså intressant att göra nyheter av. I många av de debatter som anordnas är det också just journalister som deltar och vars åsikter som diskuteras. Journalisterna själva blir därför både källor till och producenter av nyhetsinnehållet. Ett illustrativt exempel är Aktuellt's agerande som nyhetsproducent på det journalistiska fältet. SVT Nyheter's program Aktuellt blir en central del av hela nyhetsbevakningen i denna fas – under och efter Bokmässan. Den 22 september bjuder Aktuellt in Nya Tiderns chefredaktör Vávra Suk att kommentera den senaste månadens händelse. Suk får möjlighet att berätta om tidningen, om hans inställning till Bokmässans agerande och till det – enligt honom – vänliga bemötande på mässgolvet.

Inslaget i Aktuellt resulterar i en diskussion i både traditionella och sociala mediekkanaler om huruvida det var rätt eller fel att låta Suk komma till tals i programmet. Fredric Karén på Svenska Dagbladet kallar det för ett ”publicistiskt haveri” (Svenska Dagbladet 2016b) och journalisten Isobel Hadley-Kamptz diskuterar inslaget under rubriken ”Varför vill public service sända debatt med en pro-nazist?” i *Medievärlden* (2016). *Sydsvenskan* (2016b) skriver i en ledare med rubriken ”att problemet inte är att låta Suk komma till tals, utan under vilka former:

Upplägget var ogenomtänkt och genomförandet valhant, för att uttrycka sig försiktigt. Att ge ljugande extremister närmast ostört utrymme är inte att ta ansvar, det är inte att vara objektiv och opartisk. Det är att svika sitt journalistiska uppdrag.

Samma dag kommenterar SVT inslaget och den ansvarige utgivaren Ulf Johansson bemöter den omfattande kritik som riktas mot att Aktuellt bjöd in Nya Tiderns chefredaktör till att medverka i programmet. I sitt uttalande förklarar Johansson att han tycker att det är viktigt att alla åsikter kommer till tals i debatten och att han tycker att beslutet av att ”Nya Tiderns chefredaktör medverkar i Aktuellt och att hans argument ska synas och granskas är således en publicistisk bedömning som jag i alla delar står för.” Däremot menar Johansson att sändningen borde ha organiserats på ett annat sätt: redaktionen skulle ha begränsat Suks programtid och bättre förklarat vilken typ av tidskrift Nya Tider är. När gäster medverkar via länk, det vill säga på distans från studion, blir samtalet svårare och programledarens möjligheter att ställa motfrågor begränsas. Johansson säger:

Sändningsförhållandena under gårdagens Aktuellt bidrog också till att Vávra Suk fick alltför lång programtid. Jag tar på mig fullt ansvar för hur gårdagens debatt blev och vi kommer nu noga att utvärdera intervjun och hur den ramades in. Som utgivare välkomnar jag en diskussion om programmet. Jag bedömer också att den kritik som nu riktas mot oss är allvarlig.

Diskussionen om Aktuellt's inslag med Suk fortsätter och både opinionsbildare och framträdande journalister, däribland många kulturjournalister och ledarskribenter, kommenterar och debatterar om det var rätt eller fel att bjuda in chefredaktören. I centrum för debatten är frågan om yttrandefrihetens gränser – i vilka rum och på vilket sätt ska olika grupper få uttrycka sina åsikter. Den 27 september publicerar Expressen ett upprop som 103 kulturarbetare har undertecknat med uppmaningen ”Håll rent mot rasism, Bokmässan!” (Expressen 2016e). Deras hot är annars att bojkotta nästa års Bokmässan. Jens Liljestränd kommenterar samma dag i sin krönika ”Bokmässan är ett slagfält – alla behövs” (Expressen 2016f) uppropet och menar att det är fel väg att gå. I stället behövs fler goda krafter, menar

Liljestrand och avslutar sin krönika med uppmaningen om att ”packa väskan, vässa argumenten, ta din tygkasse och kom”.

Åsa Linderborg, kulturchef på Aftonbladet, skriver under rubriken ”Nya tider för det fria ordet” att debatten delvis har kommit att handla om fel saker och att bilden av vad Bokmässan är – inte minst i relation till yttrandefrihet – behöver nyanseras (Aftonbladet 2016b):

Vi måste sluta prata om **Bokmässan** som en härlig tummelplats där alla tankar och idéer får mötas och stötas. Den har aldrig och kommer aldrig vara ett palats för demokrati och yttrandefrihet. Några sådana finns överhuvudtaget inte. **Bokmässan** är en mångmiljonbusiness där vi bygger varumärken, kränger böcker och saluför åsikter som det självgoda majoritetssamhället accepterar. Det har ett värde i sig, men stoltare än så är det inte.

Med anledningen av den pågående debatten och i kölvattnet av det egna inslaget med Suk från den 22 september sänder Aktuellt den 27 september på nytt ett inslag som relaterar till Nya Tider. Denna gången är det en debatt mellan journalisten Janne Josefsson (då på Uppdrag Granskning, SVT) och SVT:s programdirektör Jan Helin som i direktsändning diskuterar den tidigare intervjun med chefredaktören Vávra Suk. Diskussionen handlade om deras olika ståndpunkter kring vilka ramar som bör gälla för debatter i SVT. Givet att de två debattdeltagarna båda representerade just SVT blev det en intern diskussion om hur de hade uppfattat den senaste tidens utsagor och hur medarbetare på SVT ställt sig till det. Debatten mellan Helin och Josefsson får också just på grund av detta interna fokus mycket uppmärksamhet i medierna. Journalister, opinionsbildare och även inrikesminister Anders Ygeman kritiserar debatten och sätter den ägde rum på i nyhetsprogrammet. Svenska Dagbladets politiska chefredaktör Tove Livfendal beskriver händelsen på Twitter som ”ett personalmöte live”.

SVTs rapportering kring Nya Tider blir därmed i sig själv nyhetsgenererande. Rapporteringen handlar inte längre om Nya Tidens deltagande på Bokmässan, utan om hur medierna valt att bevaka och rapportera om Nya Tider och Bokmässan. Nyhetsrapporteringen får ny energi av de många opinionsbildare och journalister som uttalar sig om journalistikens roll och vad god journalistik är, och deras fördömanden eller hyllande av hanteringen av Nya Tider blir snart en central del av själva nyhetsberättelsen. Den 29 september publicerar DN Kultur en längre artikel ”Nya Tider-debatten: Jan Helin kritiserar internt efter artikel i DN” där Livfendahls beskrivning av debatten fortsätter att diskuteras – nu får Helin intern kritik på SVT för hanteringen av inslaget med Suk och efterdebatten. Kritiken handlar främst om att Helin valt att kritisera sina egna medarbetare offentligt. Resumé (2016b) är inne på liknande resonemang i artikeln ”Öppen intern strid på SVT: ”Yttrandefriheten hotad inifrån”.

Samma dag publicerar Metro (2016) en sammanfattande artikel med rubriken ”Nya tider - för dig som inte fattar vad bråket handlar om” och redogör steg för steg vad som har hänt. De tre huvudpersonerna definieras på bild till att vara Vávra Suk, Jan Helin och Jan Josefsson – det är alltså fokus på den debatt som SVT Aktuellt sände den 27 september.

I denna andra fas är det därmed tydligt att nyhetsinnehållet styrs av vad journalister anser om det som ägt rum och vad som egentligen är god nyhetsjournalistik. Att berättelsen om Nya tider fortsätter under och efter Bokmässan, beror därmed främst på att journalisters uttalanden blir underlag för nya nyheter.

Slutsatser och diskussion

Bokmässans skiftande ståndpunkter i samband med Nya Tidens medverkan på mässan lade grunden för omfattande publicitet. Vår undersökning visar att Bokmässans agerande inte kan förklara all medial uppmärksamhet och särskilt inte den publicitet som följde under den senare delen av den studerade perioden. Genom att förstå det journalistiska nyhetsarbetet som ett fält – som hålls samman och struktureras med hjälp av väl etablerade normer och idéer om hur arbetet ska utföras och om slutprodukten – kan både nyhetsflödets karaktär och dynamik bekräftas och utmanas. Utifrån den empiriska studien kan vi konstatera att i den första fasen sker nyhetsproduktion i hög grad utifrån etablerade normer och rutiner på det nyhetsproducerande fältet. Det innebär att vissa etablerade normer om vad som har ett nyhetsvärde – att någonting innehåller till exempel konflikt, avvikelser och överraskningar – upprätthålls. Likaså utvecklas nyhetsberättelsen initialt utifrån etablerad journalistisk praktik – så länge det tillkommer ny information finns det mer att skriva om. Utifrån ett fältperspektiv förstår vi det som att etablerade normer om nyhetsvärde upprätthålls.

I den andra fasen händer dock något som bryter mot etablerade normer på fältet för nyhetsproduktion: Journalisterna och deras åsikter blir själva underlag till nyheter. Det här betyder, menar vi, att samtidigt som nyhetsproduktionen i den första fasen förstärker etablerade normer, är dessa – vilket alltså illustreras i fas två och kan te sig paradoxalt – under omförhandling. Etablerade idéer om vad som anses vara ”ny” information och vem som kan komma med den nya informationen utmanas. I den journalistiska praktiken är det vanligen någon av huvudpersonerna i en berättelse som kan bidra med ny information som gör berättelsen värd att fortsätta rapportera kring, alternativt att en extern källa kan ge trovärdig och ny information som rör huvudpersonerna. I detta fall ser vi att profilerade och välkända journalisters åsikter om händelsen uppfattas som ny relevant information, och blir underlag till rapporterade nyhetsjournalistik. I det följande utvecklar vi dessa slutsatser från fas ett respektive fas två.

Etablerade normer om nyhetsvärde upprätthålls

En betydande del av den publicitet som skapas i samband med Bokmässans agerande – de tvärsäkra uttalandena som visade sig vara illa underbyggda givet att beslutet revs upp och det dessutom två gånger – följer nyhetsjournalistikens klassiska normer och förväntade utfall: Bokmässan utgör en stor händelse varje år inom författar- och förlagsbranschen, och varje år rapporteras det från Bokmässan i all svensk media. Det som skiljer 2016 från tidigare år är att det inte var författarna och förlagen som stod i fokus för rapporteringen, utan mässan. Bokmässans agerande innehöll 2016 alla de ingredienser som gör en händelse till en spännande nyhet – avvikelser, överraskningar och också ett visst mått av dramaturgi finns i berättelsen. Den innehåller också en tydlig konflikt – den om att lyfta fram värdet av yttrandefriheten samtidigt som yttrandefriheten i någon mån kan anses begränsas när en aktör inte får medverka – beroende på vilket perspektiv historien förstås utifrån. Det skapar också en dynamik i de röster som ges utrymme: Expos Jonathan Lehman, Bokmässans vd Maria Källsson och Nya Tidens chefredaktör Vávra Suk blir centrala aktörer och utgör en plattform för debatt och meningsskiljaktighet. Till det kommer en strid ström av kulturjournalister och opinionsbildare som har åsikter om yttrandefrihet i bred bemärkelse och om Bokmässans agerande mer specifikt. Det finns alltså en grund med många av de ingredienser som krävs för att en händelse ska utvecklas till en nyhet.

Vår analys visar hur nyheten konstrueras och hålls vid liv i och genom ett samspel av aktörers informationsutbyte. Nyhetsrapporteringen av skeendet runt Nya tider och Bok- och biblioteksmässan följer initialt etablerade normer för nyhetsproduktion, men efter hand är det

nyhetsproducenterna själva som håller nyheten vid liv genom att bevaka och rapportera varandras egen bevakning – som en självgenererande nyhetsspiral.

I nästa avsnitt utvecklar vi hur etablerade normer på fältet för nyhetsproduktion samtidigt utmanas och till viss del är under omförhandling; en utveckling som kan antas hänga samman med just de förändrade villkoren för nyhetsproduktion i termer av ökat tempo och efterfrågan på ”resurseffektivt” innehåll.

Normer omförhandlas när journalisten blir nyhetsstoff

I nyhetsflödet kring Nya Tider och Bok- och biblioteksmässan blir det tydligt att efter hand minskar möjligheterna att skapa nyheter utifrån konkreta händelser, ny information eller uttalanden från källor. I stället läggs grunden för nyhetsbevakningen utifrån de uttalanden som görs av journalisterna själva. Ett illustrativt exempel är den debatt som SVT Aktuellt ordnar mellan Jan Helin och Jan Josefsson och som ger underlag till fler åsiktsartiklar men också till renodlade nyhetsartiklar.

Vi argumenterar för att profilerade och välkända journalister har centrala positioner på det nyhetsproducerande fältet. När de deltar i debatter eller skriver krönikor och analyser, uppmärksammas dessa av andra kollegor på fältet. Deras åsikter får utrymme i etablerade medier, och deras röster kan inte bortses från. I detta fall finner vi att de aktörer som intar centrala positioner på det nyhetsproducerande fältet utgörs av journalister på kulturredaktioner, som vanligen får mycket utrymme i kulturdebatten, men också av Aktuellt ansvariga utgivare, chefredaktörer och andra framträdande journalister med åsikter om vad som utgör den goda journalistiken och hur yttrandefrihetens gränser ska bevakas. Konkret innebär detta att nyheten om Nya Tider och Bokmässan inte enbart skapas genom att intervjua personer verksamma utanför det journalistiska fältet. Journalisterna själva blir också centrala personer som uttalar sig och står för innehållet i publiciteten. På flera sätt skapar journalisterna därmed själva underlag till nytt innehåll på nyhetsplats och därmed förutsättningar för att fortsätta nyhetsrapporteringen och i förlängningen den mediala berättelsen.

Inom varje organisatoriskt fält finns aktörer som i relation till varandra innehar olika positioner, och därmed befinner sig i en hierarki (Sauder, 2008). Vanligen finns ett antal aktörer som har särställning på fältet, en central position, som ger dem tolkningsföreträde och därmed möjligheten att påverka hur ett visst arbete ska utföras inom ett fält och vad som anses vara ett rätt och riktigt agerande. Dessa aktörer lyssnas på, deras handlingar och agerande blir till föredömen för andra, och de har därmed positionen att framförhandla de normer och förgivet tagna idéer som dominerar inom ett fält. Inte sällan är det journalister med uppdrag att skriva kommentarer, analyser och krönikor, i kombination med ledarskribenter, som tenderar att ha starka profiler, varumärken, och etablerade positioner inom det nyhetsproducerande fältet. Vad säger och hur de uttrycker sig kring en viss fråga anses ibland också utgöra underlag för nyhetstexter. På samma sätt som sportjournalistiken har till uppgift att kommentera det svenska landslagets insats i en VM-match och den politiska journalistiken kommenterar och analysera det politiska läget och olika politiska utspel, handlar en del av kulturjournalistiken om att analysera och recensera konstuttryck som böcker, film, teater och utställningar samt kommentera förutsättningar och tänkbara gränser för sådana konstuttryck. Den kommenterande journalistiken är ingenting nytt och åsiktsinnehåll har alltid varit en central del av tidningar och andra mediers innehåll.

Vi menar dock att nyhetsflödet och vad som höll det vid liv i fas två bör förstås i ljuset av att åsiktsjournalistiken ett förändrat medielandskap tenderar att ges en allt mer framträdande roll

(jfr t. ex. Asp 2011) och, vilket är särskilt viktigt, huruvida det innehållet blir till grund för nyhetsrapportering eller inte. Det som framträder som åtminstone delvis nytt i analysen av mediernas uppmärksamhet för Bokmässan, Nya Tider och frågor om yttrandefrihet är att åsiktsjournalistiken inte bara gavs stor plats, utan att den alltså spreds vidare – och tog sig nya uttryck – genom att utgöra grund för nyhetsrapportering.

Vår studie väcker mot bakgrund av detta en rad frågor: Vad händer när åsiktsjournalistiken själv står i centrum för vad som driver en berättelse framåt – en utveckling som vi kan anta stärks i takt med att nyhetsjournalistikens tempo ökar, resurser minskar och de egna kommentarerna och analyserna blir resurseffektivt innehåll? Vilka konsekvenser får det när journalister själva genererar nyheter åt varandra? Och hur påverkar det vår förståelse av skeenden i samhället? I förlängningen kan detta få mer långtgående konsekvenser för normer som styr nyhetsproduktion och därmed för vilka ämnen och händelser som blir till nyheter samt hur dessa presenteras för medborgarna.

Referenser

Aftonbladet (2016a), ”Bokmässan borde porta högerextrema”, kommentar av Petter Larsson, 16-08-18, <http://www.aftonbladet.se/kultur/article23364471.ab>, hämtat 2 februari 2017.

Aftonbladet (2016b), ”Nya tider för det fria ordet”, Åsa Linderborg, 16-09-28, <http://www.aftonbladet.se/kultur/article23605271.ab>, hämtat 8 februari 2017.

Asp, Kent (2011), *Mediernas prestationer och betydelse: Valet 2010*. Göteborg: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, Göteborgs universitet.

Asp, Kent, & Johannes Bjerling (2014), *Mediekratin: Mediernas makt i svenska val*, Stockholm: Ekerlids Förlag.

Benson, Rodney (2006), “News Media as a ‘Journalistic Field’: What Bourdieu Adds to New Institutionalism, and Vice Versa”, *Political Communication*, **23**(2), 187–202.

Cook, Timothy E. (1998), *Governing with the News: The News Media as a Political Institution*, Chicago: The University of Chicago Press.

Dagens Media (2016), ”Bokmässan ändrar sig igen – med kritikstorm som följd”, 16-09-02, [17-02-08], <http://www.dagensmedia.se/medier/tidskrifter/bokmassan-andrar-sig-igen-med-kritikstorm-som-foljd-6780688>

Dagens Nyheter (2016), ”Nya Tider-debatten: Jan Helin kritiseras internt efter artikel i DN”, 1609-29, [1702-08, <http://www.dn.se/kultur-noje/nya-tider-debatten-jan-helin-kritiseras-internt-efter-artikel-i-dn/>

Deuze, Mark (2005), “What is Journalism? Professional Identity and Ideology of Journalists Reconsidered”, *Journalism*, **6**(4), 442-464.

Deuze, Mark & Witschge, Tamara (2018), “Beyond journalism: Theorizing the transformation of journalism”, *Journalism*, **19**(2), 165–181.

DiMaggio, Paul J. (1991), “Constructing an organizational field as a professional project: U.S. art museums, 1920-1940”, i Walter W. Powell & Paul J. DiMaggio (red.), *The New Institutionalism in Organizational Analysis*, Chicago: The University of Chicago Press, s. 267–292.

DiMaggio, Paul J. och Walter W. Powell (1983), ”The Iron Cage Revisited: Institutional Isomorphism and Collective Rationality in Organization Fields”, *American Sociological Review*, **48**(2), 63–82.

Expo (2016), ”Det här är Nya Tider”, 16-08-19, http://expo.se/2016/det-har-ar-nya-tider_7147.html, hämtat 2 februari 2017.

Expressen (2016a), ”Bokmässans misstag öppnar för martyrskap”, 16-08-21, <http://www.expressen.se/kultur/karin-olsson/bokmassans-misstag-oppnar-for-martyrskap/>, hämtat 3 februari 2017.

Expressen (2016b), "Lyd inte alla twitterstormar", 16-08-21, <http://www.expressen.se/ledare/johannes-forssberg/lyd-inte-alla-twitterstormar/>, hämtat 3 februari 2017.

Expressen (2016c), "Grattis Bokmässan, nu är farsen komplett", Karin Olsson, 16-08-31, <http://www.expressen.se/kultur/grattis-bokmassan-nu-ar-farsen-komplett/>, hämtat 7 februari 2017.

Expressen (2016d), "Därför bojkottar jag Bokmässan", Lisa Bjurwald 16-09-22, <http://www.expressen.se/debatt/darfor-bojkottar-jag-bokmassan/>, hämtat 8 februari 2017.

Expressen (2016e), "Håll rent mot rasism, Bokmässan!", 16-09-27, <http://www.expressen.se/debatt/hall-rent-mot-rasism-bokmassan-1/>, hämtat 8 februari 2017.

Expressen (2016f), "Bokmässan är som ett slagfält – alla behövs", Jens Liljestrand, 16-09-27, <http://www.expressen.se/kultur/bokmassan-ar-ett-slagfalt--alla-behovs/>, hämtat 8 februari 2017.

Grafström, Maria och Karolina Windell (2012), "Newcomers Conserving the Old: Transformation Processes in the Field of News Journalism", *Scandinavian Journal of Management*, **28**(1), 65-76.

Göteborgs-Posten (2016a), "Påstådd högerextrem tidning ställer ut på Bokmässan", 16-08-17, <http://www.gp.se/kultur/h%C3%B6gerextrem-tidning-st%C3%A4ller-ut-p%C3%A5-bokm%C3%A4ssan-1.3706286>, hämtat 2 februari 2017.

Göteborgs-Posten (2016b), "Flera aktörer bojkottar Bokmässan", 16-09-18, <https://www.gp.se/n%C3%B6je/flera-akt%C3%B6rer-bojkottar-bokm%C3%A4ssan-1.3709099>, hämtat 2 februari 2017.

Göteborgs-Posten (2016c), "Nya Tider får inte ställa ut på Bokmässan", 16-09-19, <http://www.gp.se/n%C3%B6je/nya-tider-f%C3%A5r-inte-st%C3%A4lla-ut-p%C3%A5-bokm%C3%A4ssan-1.3711872>, hämtat 3 februari 2017.

Göteborgs-Posten (2016d), "Bokmässan har inga principer utan vill bara slippa bråk", Ulrika Knutson, 16-09-23, <http://www.gp.se/bokm%C3%A4ssan-har-inga-principer-utan-vill-bara-slippa-br%C3%A5k-1.3716532>, hämtat 6 februari 2017.

Göteborgs-Posten (2016e), "Nu får Nya Tider ställa ut på Bokmässan – igen", 16-09-31, <http://www.gp.se/n%C3%B6je/nu-f%C3%A5r-nya-tider-st%C3%A4lla-ut-p%C3%A5-bokm%C3%A4ssan-igen-1.3744206>, hämtat 6 februari 2017.

Hoffman, Andrew J. (1999), "Institutional evolution and change: Environmentalism and the U.S. chemical industry", *Academy of Management Journal*, **42**(4), 351-371.

Hoffman, Andrew J. & Ocasio, William (2001), "Not all events are attended equally: Toward a middle-range theory of industry attention to external events", *Organization Science*, **12**(4), 393-521.

Karlsson, Michael (2015), "Den digitaliserade journalistiken 1.0", i Michael Karlsson och Jesper Strömbäck (red.) *Handbok i journalistikforskning*, Lund: Studentlitteratur, s. 429-444.

Medievärlden (2016), "Varför vill public service sända debatt med en pro-nazist?", 16-09-23, <https://www.medievarlden.se/isobel-hadley-kamptz/2016/09/23/vansinnet-kan-alltid-ga-langre/>, hämtat 8 februari 2017.

Metro (2016), "Nya tider till Bokmässan igen – här är allt du behöver veta" 16-09-29, <http://www.metro.se/artikel/br%C3%A5ket-om-nya-tider-f%C3%B6r-dig-som-inte-fattar-vad-br%C3%A5ket-handlar-om-xr>, hämtat 9 december 2018.

Meyer, Alan. D., Vibha Gaba & Kenneth A. Colwell (2005), "Organizing far from equilibrium: Nonlinear change in organizational fields", *Organization Science*, **16**(5), 456—473.

Nygren, Gunnar & Ingela Wadbring (2013) (red.), *På väg mot medievärlden 2020: Journalistik, teknik, marknad*. Lund: Studentlitteratur.

Nyhetsbyrån TT (2016a), "Bokmässan diskuterar sitt agerande", 16-09-15, Erika Josefsson.

Nyhetsbyrån TT (2016b), "Förintelseförnekare ställer in medverkan", 16-09-14.

Resumé (2016a), "Bokmässan kovänder – sågas för hanteringen", 16-09-01, <https://www.resume.se/nyheter/artiklar/2016/09/01/bokmassan-kovander--sagas-for-hanteringen/>, hämtat 8 februari 2017.

Resume (2016b), "Öppen intern strid på SVT: "Yttrandefriheten hotad inifrån"", 16-09-29, <https://www.resume.se/nyheter/artiklar/2016/09/29/oppen-intern-strid-pa-svt-yttrandefriheten-hotad-inifran/>, hämtat 8 februari 2017.

Sauder, Michael (2008), "Interlopers and field change: The entry of U.S. news into the field of legal education, *Administrative Science Quarterly*, **53**(2), 209–234.

Schillemans, Thomas (2012), *Mediatization of public services: How organizations adapt to news media*, Frankfurt am Main: Peter Lang.

Schneiberg, Mark (2007), "What's on the path? Path dependency, organizational form and the problem of institutional change in the US economy, 1900-1950", *Socio-Economic Review*, **5**(1), 47-80.

Scott, Richard W., Martin Ruef, Peter J. Mendel & Carol A. Caronna (2000), *Institutional change and healthcare organizations: From professional dominance to managed care*. Chicago: The University of Chicago Press.

SOU (2015:94) *Medieborgarna och medierna*. Delbetänkande Medieutredningen.

SOU (2016:80) *En gränsöverskridande mediepolitik*. Slutbetänkande Medieutredningen.

Strömbäck, Jesper (2008), "På nyhetsmediernas agendor: En studie av hot och risker i det svenska nyhetsurvalet i morgonpress, kvällspress och TV", rapport nr. 18, Studier i Politisk

kommunikation. Sundsvall: Demokratiinstitutet och Studier i Politiska kommunikation.

Strömbäck, Jesper (2015), "Journalistikens nyhetsurval och nyhetsvärderingar", i Michael Karlsson och Jesper Strömbäck (red.) *Handbok i journalistikforskning*, Lund: Studentlitteratur, s. 151-168.

Svensk Bokhandel (2016a), "Högerextrem tidning ställer ut på Bokmässan", 16-08-17, <http://www.svb.se/nyheter/hogerextrem-tidning-staller-ut-pa-bokmassan>, hämtat 2 februari 2017.

Svensk Bokhandel (2016b), "Svenska Mässan: "Vi har fullt förtroende"", 16-09-01, <http://www.svb.se/nyheter/svenska-massan-vi-har-fullt-fortroende>, hämtat 8 februari 2017.

Svenska Dagbladet (2016a) Bokmässans juridiska argument förbryllar, 16-09-01, <https://www.svd.se/bokmassans-juridiska-argument-forbryllar>, hämtat 8 februari 2017.

Svenska Dagbladet (2016b) Ett publicistiskt haveri, Aktuellt, Fredric Karén, 16-09-23, <https://www.svd.se/ett-publicistiskt-haveri-aktuellt/i/senaste>, 8 februari 2017.

Sveriges Radio (2016) Protester mot Nya Tidens medverkan på Bokmässan, P1 Kultur/Kulturnytt, 16-08-18, <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=478&artikel=6499049>, hämtat 2 februari 2017.

SVT Aktuellt (2016). Sändning den 27 september 2016.

Sydsvenskan (2016a), "Mässfall för yttrandefriheten, ledare", 16-08-21, <http://www.sydsvenskan.se/2016-08-21/mats-skogkar-massfall-for-yttrandefriheten>, hämtat 3 februari 2017.

Sydsvenskan (2016b), "Nya Tider igen. Aktuellt tappar bollen. I eget mål", Ledare, 16-09-23, <http://www.sydsvenskan.se/2016-09-23/nya-tider-igen-aktuellt-tappar-bollen-i-eget-mal>, hämtat 8 februari.

Tuchman, Gaye (1973), "Making News by Doing Work: Routinizing the Unexpected", *The American Journal of Sociology*, **79**(1), 110-131.

UNT (2016), "Tanklöst från första början", 16-08-19, <http://www.unt.se/kultur-noje/tanklost-fran-forsta-borjan-4341290.aspx>, hämtat 3 februari 2017.

Västerbotten-Kuriren (2016), "Inskränkt illavarslande ångslighet", Mats Olofsson, 16-09-01, <http://www.vk.se/1802728/inskrankt-illavarslande-angslighet>, hämtat 8 februari 2017.

Wiik, Jenny (2012), "Journalism in Transition: The Professional Identity of Swedish Journalists", doktorsavhandling, JMG, Göteborgs universitet, Göteborg.

Wooten, Melissa & Andrew J. Hoffman (2008), "Organizational fields: Past, present and future", i Royston Greenwood, Cristine Oliver, Kerstin Sahlin & Roy Suddaby (red.), *The Sage handbook of organizational institutionalism*, London: SAGE Publications, s. 78-89.

Zietsma, Charlene & Thomas B. Lawrence (2010), “Institutional work in the transformation of an organizational field: The interplay of boundary work and practice work”, *Administrative Science Quarterly*, **55**(2010), 189–221.